C/2024/5658

23.9.2024

RAPORT DE ACTIVITATE AL COMITETULUI DE SUPRAVEGHERE A OLAF – 2023

(C/2024/5658)

Membrii comitetului

Doamna Teresa ANJINHO
Președinta Comitetului de supraveghere a OLAF
Membră a comitetului din 23 septembrie 2022

Fost ombudsman adjunct și expertă independentă în domeniul drepturilor omului, Portugalia.

Domnul Dušan STERLE
Membru al comitetului din 28 martie 2022

Fost director al Oficiului de supraveghere a Bugetului din Republica Slovenia, Ministerul Finanțelor, Slovenia

Doamna Marita SALGRĀVE
Membră a comitetului din 23 septembrie 2022

Fostă membră a Consiliului și directoare de audit, instituția supremă de audit, Letonia.

Fostă directoare executivă a Agenției centrale pentru finanțări și convenții (organism intermediar pentru fondurile ESI), Ministerul Finanțelor, Letonia.

Domnul Angelo Maria QUAGLINI
Membru al comitetului din 23 septembrie 2022

Judecător la Curtea de Conturi, Italia.

Domnul Thierry CRETIN
Membru al comitetului din 9 septembrie 2022

Fost membru al sistemului judiciar francez (judecător de instrucție, procuror adjunct, procuror șef). Fost director atât al DG Justiție și Consumatori, cât și al DG Migrație și Afaceri Interne din cadrul Comisiei Europene.

Cuvânt înainte

După o perioadă de readaptare după reînnoirea sa completă în 2022, Comitetul de supraveghere a început, în 2023, să reflecteze aprofundat asupra metodelor și a planului său de lucru, asupra priorităților sale și asupra provocărilor principale pe care trebuie să le abordeze în cursul mandatului său. A fost, de asemenea, un an marcat de începerea lucrărilor în curs ale comitetului referitoare la Orientările revizuite privind procedurile de investigare (OPI) pentru personalul OLAF, precum și de finalizarea importantă a primei analize a investigațiilor complementare efectuate de OLAF de la înființarea Parchetului European (EPPO).

După mai multe schimburi de opinii între comitet și OLAF, întotdeauna într-un spirit constructiv, în noiembrie 2023, directorul general al OLAF a solicitat în mod oficial comitetului, în temeiul articolului 17 alineatul (8) din Regulamentul OLAF, să își prezinte observațiile cu privire la noile OPI pe care OLAF intenționează să le adopte în 2024. Din perspectiva comitetului, revizuirea OPI este o sarcină foarte importantă pentru OLAF, deoarece ar trebui să conducă la adoptarea unor orientări actualizate, detaliate, clare și cuprinzătoare. Aceste orientări ar trebui să țină seama de toate schimbările care s-au produs de la adoptarea OPI actuale, de numeroasele recomandări emise de comitet în ultimii ani și de cooperarea cu EPPO în cadrul arhitecturii antifraudă mai ample a UE.

În paralel, pentru a înțelege mai bine evoluția cooperării dintre OLAF și EPPO, în iulie 2023, comitetul i-a solicitat directorului general al OLAF să îi furnizeze o listă a tuturor investigațiilor complementare deschise de OLAF de la începerea activităților EPPO. Pe baza unei liste de 70 de investigații complementare efectuate de OLAF începând din momentul în care EPPO a devenit funcțional, în iunie 2021, comitetul a adoptat, în decembrie 2023, proiectul său de aviz privind investigațiile complementare ale OLAF. Ulterior, avizul a fost adoptat oficial în februarie 2024. Prin acest aviz, comitetul a efectuat prima analiză aprofundată a peste 40 de investigații complementare închise de OLAF. În concluziile sale, comitetul a felicitat atât EPPO, cât și OLAF pentru eforturile lor reale de a transforma acest mecanism nou într-un succes în lupta împotriva fraudei. Analiza acestor cazuri a demonstrat angajamentul și atitudinea profesională ale ambelor părți. Comitetul a emis două recomandări adresate OLAF care vizează consolidarea transparenței și a bunelor practici administrative în ceea ce privește modalitățile de cooperare și de schimburi cu EPPO.

Având în vedere că noțiunea de investigații complementare va continua, inevitabil, să evolueze, reflectând experiența pe care OLAF o dobândește încontinuu în acest domeniu, comitetul a decis să continue să monitorizeze anual investigațiile complementare efectuate de OLAF. Scopul este acela de a oferi legiuitorului UE și părților interesate din UE informații suplimentare cu privire la desfășurarea investigațiilor complementare și la rolul acestora ca instrument important în cooperarea dintre cei doi piloni principali ai arhitecturii antifraudă a UE. Aceste informații vor fi valoroase pentru viitoarea revizuire atât a Regulamentului privind EPPO, cât și a Regulamentului OLAF.

În mai 2023, comitetul a emis Avizul nr. 1/2023 privind bugetul preliminar al OLAF pentru anul 2024. Comitetul era la curent cu faptul că bugetul fusese pregătit în contextul actualului cadru financiar multianual 2021-2027 și al controlului riguros în desfășurare al Comisiei asupra tuturor cheltuielilor administrative. În urma unei analize aprofundate și a unui schimb de opinii cu OLAF, comitetul: (i) a reamintit că existența unor resurse umane adecvate pentru ca OLAF să mențină un nivel ridicat de performanță este de o importanță vitală; (ii) a considerat că bugetul preliminar este în concordanță cu nevoile raportate de acesta și (iii) și-a exprimat sprijinul deplin față de solicitarea de posturi suplimentare formulată de OLAF. În special, acest sprijin a ținut seama de noile sarcini strategice atribuite OLAF, cum ar fi investigațiile și sprijinul operațional acordat statelor membre în ceea ce privește Mecanismul de redresare și reziliență, cooperarea operațională cu EPPO, soluționarea plângerilor adresate inspectorului de garanții procedurale și implicarea preconizată a OLAF în eforturile pe termen lung de reconstrucție a Ucrainei.

Merită menționate, de asemenea, contactele și reuniunile periodice organizate de comitet în 2023 cu instituțiile UE, cu partenerii OLAF și cu părțile interesate. Acest lucru a contribuit nu numai la creșterea vizibilității comitetului, ci și, într-un spirit de colaborare, la creșterea fluxului de informații și la obținerea de mai mult feedback cu privire la performanța OLAF.

În încheiere, doresc să adresez, în numele tuturor membrilor, mulțumiri directorului general al OLAF pentru schimburile sale deschise și oneste cu comitetul. Doresc, de asemenea, să recunosc sprijinul valoros pe care membrii secretariatului, acționând sub conducerea șefului său, l-au oferit comitetului, în pofida situației de insuficiență majoră a personalului în care s-a aflat secretariatul în 2023. În această privință, comitetul recunoaște eforturile secretarului general al Comisiei de a garanta că secretariatul va dispune de resursele umane necesare pentru a sprijini atât comitetul, cât și inspectorul de garanții procedurale.

Teresa Anjinho

Președinta Comitetului de supraveghere

Cuprins

Pagină

Cuvânt înainte 2

1. Comitetul pe scurt 5

2. Activitățile de monitorizare ale Comitetului de supraveghere 6

2.1 *Monitorizarea bugetului și a resurselor OLAF: Avizul nr. 1/2023 privind proiectul preliminar de buget al OLAF pentru anul 2024* 6

2.2 *Proiect de aviz privind investigațiile complementare ale OLAF și EPPO* 6

2.3 *Monitorizarea duratei investigațiilor OLAF* 7

2.3.1 *Rapoarte ale investigațiilor cu o durată mai mare de 12 luni primite de comitet în 2023* 8

2.4 *Monitorizarea de către comitete a plângerilor individuale depuse la OLAF* 9

2.5 *Revizuirea Orientărilor privind procedurile de investigare (OPI) pentru personalul OLAF* 10

3. Cooperarea 11

3.1 *Cooperarea cu OLAF* 11

3.2 *Relațiile cu părțile interesate* 11

4. Aspecte de ordin administrativ și resurse 12

4.1 *Metodele de lucru ale Comitetului de supraveghere* 12

4.2 *Secretariatul* 12

4.3 *Chestiuni bugetare* 12

1. **Comitetul pe scurt**

1. Comitetul de supraveghere a Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF) („comitetul”) este un organism independent instituit prin Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ([1]) („Regulamentul OLAF”) pentru a consolida și garanta independența OLAF prin monitorizarea cu regularitate a îndeplinirii de către OLAF a funcției sale de investigare.

2. Comitetul este compus din cinci experți externi independenți („membrii”), numiți de comun acord de Parlamentul European, Consiliu și Comisia Europeană, pe o perioadă de cinci ani ([2]). Membrii își îndeplinesc rolul în deplină independență și nu solicită și nu primesc instrucțiuni de la niciun guvern sau instituție, organism, oficiu sau agenție a UE. Comitetul este sprijinit în activitatea sa de un secretariat, care lucrează pe bază permanentă sub autoritatea directă a comitetului, independent de Comisie, de OLAF sau de orice alt organism. Secretariatul joacă un rol esențial în facilitarea și contribuția la îndeplinirea sarcinilor de monitorizare ale comitetului.

3. Având în vedere natura investigațiilor efectuate de OLAF, nu se poate introduce nicio acțiune în fața instanțelor UE împotriva unei decizii a directorului general al OLAF de a începe sau încheia o investigație ([3]). Aceasta înseamnă că, alături de inspectorul de garanții procedurale (care soluționează plângerile aduse împotriva OLAF pentru nerespectarea garanțiilor procedurale și a normelor aplicabile investigațiilor ([4])), comitetul joacă un rol esențial în calitate de organism independent însărcinat cu supravegherea și controlul modului în care OLAF își efectuează investigațiile. Prin urmare, comitetul se bucură de o poziție privilegiată, întrucât, în baza rolului său de monitorizare, furnizează instituțiilor Uniunii informații privind funcționarea OLAF și oferă asigurarea că OLAF acționează în limitele legalității și în conformitate cu garanțiile procedurale aplicabile.

4. În temeiul Regulamentului OLAF, comitetului îi revine un triplu rol: (i) monitorizarea cu regularitate a îndeplinirii de către OLAF a funcției sale de investigare, (ii) acordarea de asistență directorului general pentru îndeplinirea responsabilităților acestuia și (iii) transmiterea de rapoarte către instituțiile UE.

5. În special, prin monitorizarea cu regularitate a investigațiilor efectuate de OLAF, comitetul urmărește să se asigure că:

   (i) nu există ingerințe externe în funcția de investigare a OLAF;

   (ii) toate deciziile relevante ale directorului general sunt adoptate în conformitate cu principiile legalității și imparțialității și respectă Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și garanțiile procedurale ([5]).

6. În îndeplinirea atribuțiilor sale, comitetul: (i) formulează, în atenția directorului general al OLAF, **avize** și, după caz, **recomandări** referitoare la activitățile de investigare ale OLAF, la durata investigațiilor pe care le efectuează acesta și la resursele de care are nevoie OLAF pentru a desfășura investigațiile respective și (ii) formulează **observații** pe marginea proiectului de orientări privind procedurile de investigare (OPI) pentru personalul OLAF. Când emite avize și recomandări, comitetul nu intervine niciodată în desfășurarea investigațiilor în curs.

([1]) Articolul 15 alineatul (2) din Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 septembrie 2013 privind investigațiile efectuate de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1073/1999 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (Euratom) nr. 1074/1999 al Consiliului (JO L 248, 18.9.2013, p. 1), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE, Euratom) 2016/2030 și Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2223. Disponibil la adresa: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A02013R0883-20210117.

([2]) Pentru a păstra experiența acumulată în cadrul comitetului, membrii se înlocuiesc în mod alternativ, în conformitate cu Regulamentul OLAF.

([3]) Cauza T-658/17, *Stichting Against Child Trafficking*/Comisia, ECLI:EU:T:2018:799.

([4]) A se vedea articolul 9a alineatul (8) din Regulamentul OLAF.

([5]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012P/TXT.

2. **Activitățile de monitorizare ale Comitetului de supraveghere**

2.1. ***Monitorizarea bugetului și a resurselor OLAF: Avizul nr. 1/2023 privind proiectul preliminar de buget al OLAF pentru anul 2024***

7. În fiecare an, Comitetul de supraveghere a OLAF adoptă un aviz cu privire la proiectul preliminar de buget al OLAF pentru a asigura instituțiile UE că proiectul de buget ține cont de independența funcției de investigare a OLAF. Totodată, avizul oferă asigurări că OLAF dispune de resurse suficiente pentru a furniza un serviciu interinstituțional eficace și eficient de combatere a fraudei. Directorul general al OLAF poate, ulterior, să utilizeze acest aviz în relația cu autoritatea bugetară și cu autoritatea care acordă descărcarea de gestiune ale UE.

8. La 31 mai 2023, comitetul a emis Avizul nr. 1/2023 privind proiectul preliminar de buget al OLAF pentru anul 2024. În aviz, comitetul a concluzionat că bugetul preliminar al OLAF, majorat cu 4,40 %, respectă orientările Comisiei privind măsurile suplimentare de economisire. Cu toate acestea, comitetul și-a exprimat preocupările cu privire la impactul acestor măsuri asupra resurselor umane ale OLAF, precizând că, din cauza reducerilor semnificative de personal, este posibil ca OLAF să nu mai fie în măsură să angajeze în continuare personal calificat și specializat în domeniul investigațiilor și al recuperării activelor. În opinia comitetului, este important ca OLAF să dispună de resurse umane adecvate pentru menținerea unui nivel ridicat de performanță, în special în ceea ce privește noile sarcini pe care OLAF a început să le îndeplinească în legătură cu o serie de inițiative strategice pentru Comisia Europeană. Aceste inițiative includ investigații și sprijin operațional acordat statelor membre în ceea ce privește Mecanismul de redresare și reziliență, mecanismul de condiționalitate privind statul de drept, cooperarea cu EPPO și soluționarea plângerilor adresate inspectorului de garanții procedurale.

9. De asemenea, Comitetul a luat notă de faptul că, întrucât statele membre au convenit asupra unui impact financiar zero pentru înființarea EPPO, impactul financiar în ceea ce privește resursele umane a trebuit să fie suportat, în cea mai mare măsură, de OLAF. Conform așteptărilor, OLAF ar fi trebuit să transfere 16 posturi suplimentare către EPPO înainte de luna ianuarie 2023 (o parte din totalul de 45 de posturi care urmau să fie alocate pentru înființarea EPPO).

10. În acest context și după analizarea justificărilor în baza cărora OLAF a solicitat 16 posturi suplimentare, comitetul și-a exprimat sprijinul față de respectiva solicitare, având în vedere noile sarcini atribuite OLAF (Mecanismul de redresare și reziliență, Mecanismul pentru Ucraina, sancțiunile și plângerile adresate inspectorului de garanții procedurale). Întrucât OLAF transferase deja 16 dintre posturile sale către EPPO în 2023, solicitarea de posturi suplimentare a OLAF a fost considerată mai degrabă o măsură de compensare a resurselor sale în scădere decât o creștere netă a acestora.

2.2. ***Proiect de aviz privind investigațiile complementare ale OLAF și EPPO***

11. În temeiul Regulamentului OLAF, oficiul poate completa activitățile EPPO cu scopul de a „facilita adoptarea de măsuri asigurătorii sau de măsuri financiare, disciplinare sau administrative” ([6]).

12. Pentru a înțelege mai bine cadrul general în care OLAF efectuează investigații complementare și a avea o perspectivă cuprinzătoare asupra acestuia, în iulie 2023, comitetul i-a solicitat directorului general al OLAF să îi furnizeze o listă care să cuprindă: (i) toate investigațiile complementare deschise de OLAF de la adoptarea Regulamentului privind EPPO și (ii) informații privind gestionarea investigațiilor respective. Pe baza informațiilor prezentate de OLAF, comitetul a decis, în cadrul sesiunii sale plenare din 20 septembrie 2023, să emită un aviz pentru a examina mai în detaliu modul în care OLAF a aplicat dispozițiile legale relevante cu privire la investigațiile complementare și la cooperarea sa cu EPPO.

([6]) Articolul 12f din Regulamentul OLAF.

13. În decembrie 2023, comitetul a adoptat proiectul său de aviz, iar după primirea observațiilor din partea OLAF, avizul a fost adoptat oficial în februarie 2024 ([7]). Comitetul a analizat 70 de investigații complementare efectuate de OLAF în perioada iunie 2021-noiembrie 2023 și s-a concentrat pe investigațiile complementare închise (42 de cazuri).

14. Comitetul a analizat: (i) natura cooperării și gradul de cooperare dintre procurorii europeni delegați vizați și investigatorii OLAF; (ii) fluxul regulat de informații între cele două părți pe parcursul procesului respectiv; (iii) respectarea normelor aplicabile și a dispozițiilor acordului de lucru convenit între OLAF și EPPO și (iv) durata investigațiilor complementare.

15. Una dintre primele constatări ale comitetului a fost că, în practică, dacă, pe parcursul schimburilor informale prealabile, EPPO s-ar opune intenției OLAF de a deschide o investigație complementară, atunci OLAF nu ar formula o cerere oficială scrisă în această privință. În consecință, nu ar exista nicio urmă oficială a propunerii din partea OLAF și nici a motivelor care au stat la baza obiecțiilor EPPO față de aceasta.

16. Prin urmare, comitetul a considerat că este important ca OLAF să facă întotdeauna o propunere oficială scrisă atunci când dorește să deschidă o investigație complementară (utilizând formularele și modelele deja convenite cu EPPO). Această practică asigură: (a) respectarea principiului transparenței și (b) eficacitatea sarcinilor de monitorizare a funcției de investigare a OLAF care îi revin comitetului.

17. De asemenea, comitetul a constatat că, în 75 % din cazurile închise, durata unei investigații complementare a fost mai mică de 1 an (în medie, 8 luni). În foarte puține cazuri (10-20 %), durata a depășit 1 an din motive obiective, precum natura deosebit de complexă a aspectelor care făceau obiectul investigației, inclusiv numărul mare de persoane vizate și/sau țări implicate.

18. În concluzie, comitetul a constatat că acest mecanism a funcționat corespunzător până în prezent și va obține rezultate promițătoare în viitor. Comitetul a felicitat atât EPPO, cât și OLAF (și, respectiv, procurorii europeni delegați și investigatorii OLAF implicați în aceste cazuri) pentru eforturile lor de a transforma acest nou mecanism într-un succes în lupta împotriva fraudei.

19. Pe baza constatărilor de mai sus, comitetul a adresat OLAF următoarele două recomandări. *Prima* este recomandarea de a se utiliza întotdeauna formularele și modelele convenite cu EPPO pentru a face o propunere de deschidere a unei investigații complementare, chiar și în cazul în care EPPO a informat deja în mod informal OLAF că va formula obiecții cu privire la propunere. *A doua* recomandare este de a se asigura că această procedură se reflectă și în OPI ale OLAF.

20. Comitetul va continua să monitorizeze anual investigațiile complementare ale OLAF.

2.3. ***Monitorizarea duratei investigațiilor OLAF***

21. În conformitate cu articolul 7 alineatul (8) din Regulamentul OLAF, comitetul trebuie să efectueze o analiză de la caz la caz a fiecărei investigații mai vechi de 12 luni, pentru a se asigura că investigațiile OLAF se desfășoară în mod continuu și pe o perioadă proporțională cu circumstanțele și complexitatea lor.

22. Prin monitorizarea periodică a duratei investigațiilor efectuate de OLAF și a motivelor oricăror întârzieri nejustificate, comitetul urmărește să verifice că nu a avut loc nicio intervenție externă sau internă în desfășurarea imparțială a unei investigații. O investigație îndelungată care nu poate fi justificată poate avea consecințe negative grave asupra: (i) drepturilor procedurale ale persoanei vizate; și/sau (ii) monitorizării ulterioare a investigației. Prin monitorizarea duratei investigațiilor, comitetul verifică, de asemenea, dacă resursele umane și financiare alocate OLAF au fost utilizate în mod eficient.

([7]) A se vedea Avizul nr. 1/2024 la adresa: https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/document/download/9017a135-fe82-4471-84fc-eb7030379e3a_en?filename=Opinion%20on%20CI%20-%20non%20confidential%20v.pdf.

23. De-a lungul anilor, comitetul a acordat o atenție deosebită continuității și duratei investigațiilor OLAF. În ultimii ani, comitetul și-a exprimat îngrijorarea cu privire la faptul că în OPI nu există dispoziții clare și detaliate referitoare la gestionarea duratei investigațiilor OLAF. Astfel de norme consolidează securitatea juridică, iar lipsa acestora poate fi în detrimentul asigurării transparenței procedurilor OLAF, în special pentru persoanele vizare.

24. Pentru a-și îndeplini în mod corespunzător sarcinile de monitorizare care îi sunt conferite prin Regulamentul OLAF, comitetul trebuie să aibă acces la informații relevante, complete, suficiente și oferite la timp. Potrivit dispozițiilor noului articol 15 alineatul (1) din Regulamentul OLAF ([8]), comitetului i se acordă acces la toate informațiile și documentele OLAF pe care le consideră necesare pentru îndeplinirea sarcinilor sale de monitorizare și de supraveghere.

25. Acordurile de lucru în vigoare convenite între OLAF și comitet ([9]) oferă acestuia din urmă un acces direct parțial la informațiile legate de cazuri care sunt disponibile și înregistrate în sistemul OLAF de gestionare a cazurilor (OCM). În special în conformitate cu articolul 13 alineatul (2) din acordurile de lucru, comitetul trebuie să aibă acces deplin la investigațiile deschise care au o durată mai mare de 12 luni.

26. În această privință, comitetul a primit de la OLAF, ca în fiecare an, informații cu privire la investigațiile cu o durată mai mare de 12 luni. Pentru a înțelege mai bine de ce anumite investigații durează mult timp, la sfârșitul anului 2022, comitetul a hotărât să își concentreze atenția asupra investigațiilor OLAF cu o durată mai mare de 36 de luni. Monitorizarea acestor cazuri este în desfășurare. În paralel, comitetul continuă să reflecteze asupra celor mai bune modalități de a garanta că monitorizarea investigațiilor OLAF cu o durată mai mare de 12 luni este cât mai eficace și mai cuprinzătoare posibil.

2.3.1. *Rapoarte ale investigațiilor cu o durată mai mare de 12 luni primite de comitet în 2023*

27. În cazul în care o investigație nu poate fi încheiată în termen de 12 luni de la începerea acesteia, directorul general al OLAF are obligația, în temeiul articolului 7 alineatul (8) din Regulamentul OLAF ([10]), să prezinte comitetului rapoarte formale la sfârșitul perioadei de 12 luni și, ulterior, la fiecare 6 luni. În aceste rapoarte, OLAF prezintă motivele pentru care investigația rămâne deschisă și, după caz ([11]), măsurile de remediere care trebuie luate în vederea accelerării investigației, precum și termenul preconizat pentru încheierea acesteia.

28. În 2023, comitetul a primit 620 de rapoarte din partea OLAF cu privire la 404 investigații individuale în desfășurare cu o durată mai mare de 12 luni. 53,47 % din cazurile raportate au depășit 24 de luni (figura 1). Defalcarea pe sectoare a investigațiilor efectuate de OLAF este prezentată în Figura 2.

([8]) Astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2223 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 decembrie 2020 de modificare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 883/2013 în ceea ce privește cooperarea cu Parchetul European și eficacitatea investigațiilor Oficiului European de Luptă Antifraudă (JO L 437, 28.12.2020, p. 49).

([9]) Acordurile de lucru dintre OLAF și Comitetul de supraveghere a OLAF: https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/system/files/2021-10/OLAF%20SC%20WA%20signed.pdf.pdf.

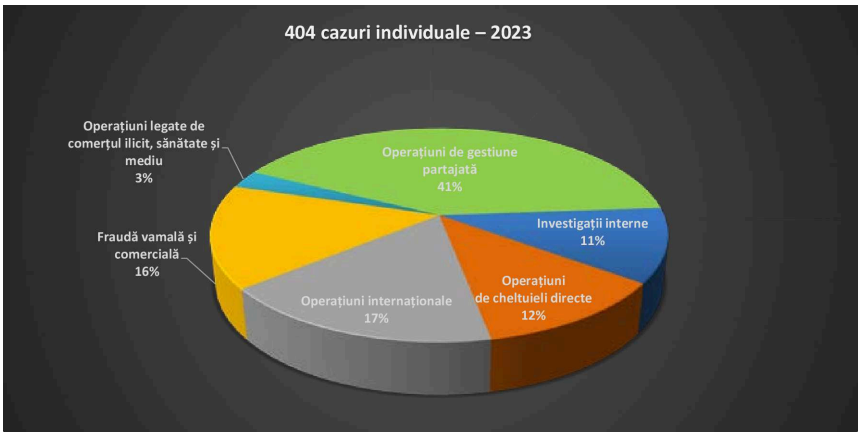
([10]) Articolul 7 alineatul (8) din Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 prevede: „În cazul în care o investigație nu poate fi încheiată în termen de 12 luni de la începerea acesteia, directorul general, la încheierea perioadei de 12 luni și ulterior la fiecare șase luni, înaintează rapoarte Comitetului de supraveghere, indicând motivele și măsurile de remediere prevăzute în vederea accelerării investigației."

([11]) Prin Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2223 de modificare, la textul articolului 7 alineatul (8) din Regulamentul OLAF s-a adăugat formularea „după caz".

Figura 1

Figura 2

2.4. *Monitorizarea de către comitete a plângerilor individuale depuse la OLAF*

29. Ca în fiecare an, comitetul a primit rapoarte bianuale și documente relevante privind plângerile individuale gestionate de OLAF. În 2023, directorul general a informat comitetul că OLAF a gestionat, în total, trei plângeri. Directorul general a oferit, de asemenea, o prezentare succintă a plângerilor gestionate de Ombudsmanul European. OLAF a oferit acces automat la cazurile corespunzătoare din sistemul său de gestionare a cazurilor, care conține toate documentele și informațiile relevante ([12]). Comitetul s-a concentrat asupra celor trei plângeri gestionate direct de OLAF în 2023 (o plângere înaintată de un martor și două de către persoane implicate în investigațiile efectuate de OLAF).

30. În prima plângere, depusă de un martor, reclamantul susținea că OLAF nu a efectuat investigația într-un termen rezonabil. În răspunsul său adresat reclamantului, OLAF a susținut că nu a existat nicio încălcare a normelor aplicabile și că OLAF a efectuat investigația în mod continuu și într-un termen rezonabil. Comitetul constată că OLAF i-a furnizat reclamantului explicații suficiente pentru a justifica durata investigației. În special, OLAF s-a referit la complexitatea cazului, la caracterul sensibil al obiectului, la volumul informațiilor colectate și la numeroasele activități de investigare desfășurate. Comitetul menționează că același martor a depus și o plângere la Ombudsmanul European cu privire la durata investigației și că Ombudsmanul nu a găsit motive pentru a deschide o anchetă privind presupusa durată lungă a investigației efectuate de OLAF.

([12]) În temeiul articolului 6 alineatul (2) din acordurile de lucru încheiate între OLAF și Comitetul de supraveghere.

31. Într-o a doua plângere gestionată de OLAF, persoana vizată a solicitat oficiului să îl înlocuiască pe investigatorul principal deoarece nu a fost imparțial în desfășurarea investigației. În urma răspunsului negativ din partea OLAF, persoana vizată a depus o plângere la inspectorul de garanții procedurale. Această chestiune se află, în prezent, în atenția inspectorului.

32. În ultima plângere, persoana vizată a formulat următoarele acuzații împotriva OLAF: (i) OLAF a încălcat articolul 9 alineatul (4) din Regulamentul OLAF, deoarece nu i-a oferit reclamantului, înainte de încheierea investigației, posibilitatea de a prezenta observații cu privire la faptele care i se impută și (ii) OLAF a încălcat articolul 10 alineatul (3b) din Regulamentul OLAF, deoarece nu a acordat persoanei vizate acces la raportul final al cazului. În temeiul articolului 9 alineatul (4) din Regulamentul OLAF și al necesității de a se păstra confidențialitatea investigației, directorul general a decis să amâne exercitarea dreptului persoanei vizate de a-și prezenta observațiile cu privire la rezumatul faptelor (dreptul de a fi audiată). Comitetul ia act de faptul că OLAF a acționat în conformitate cu normele și procedurile în vigoare și că decizia OLAF a fost justificată de necesitatea de a se păstra confidențialitatea investigației.

33. De asemenea, Comitetul constată că, în cazul tuturor plângerilor menționate mai sus, OLAF a furnizat explicații suficiente referitoare la toate plângerile și a acționat în conformitate cu obligația care îi revine în temeiul articolului 41 alineatul (2) litera (c) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene privind „obligația administrației de a-și motiva deciziile".

2.5. ***Revizuirea Orientărilor privind procedurile de investigare (OPI) pentru personalul OLAF***

34. În urma revizuirii Regulamentului OLAF (UE, Euratom) nr. 883/2013 prin modificarea Regulamentului (UE, Euratom) 2020/2223, OLAF a decis să modifice OPI existente pentru a transpune noile dispoziții ale regulamentului în cadrul unor noi orientări interne și pentru a stabili un cadru clar și coerent pentru toate activitățile de investigare, de asistență și de coordonare. OLAF a explicat comitetului că acest proces de revizuire s-a desfășurat în două etape distincte.

35. În prima etapă, procesul de revizuire s-a limitat la ceea ce este strict necesar pentru alinierea OPI la modificările aduse de Regulamentul 2020/2223 și pentru începerea funcționării EPPO. Această etapă a fost finalizată, iar noile OPI au intrat în vigoare la 11 octombrie 2021. În observațiile sale adresate directorului general al OLAF cu privire la revizuirea OPI din 17 august 2022, comitetul a precizat în mod clar că va emite un aviz privind OPI revizuite numai după finalizarea celei de a doua etape a procesului de revizuire ([13]).

36. OLAF a finalizat a doua etapă a revizuirii la sfârșitul lunii iunie 2023, iar proiectul de OPI a fost, ulterior, prezentat Comitetului de supraveghere în vederea formulării observațiilor sale oficiale ([14]). În cadrul acestei consultări oficiale, în perioada de raportare a avut loc un schimb timpuriu și constructiv de opinii între OLAF și comitet. Acest schimb a avut scopul de a permite comitetului să îl asiste pe directorul general al OLAF în îndeplinirea atribuțiilor sale ([15]).

37. Ca urmare a acestui schimb de opinii, comitetul și OLAF au organizat o serie de reuniuni și un alt schimb de opinii cu privire la conținutul viitoarelor OPI. Comitetul a efectuat o analiză aprofundată a unor dispoziții specifice și, la 28 iulie 2023, a trimis o notă directorului general al OLAF în care și-a prezentat opiniile preliminare cu privire la anumite aspecte importante, inclusiv gradul de detaliere pe care ar trebui să îl conțină OPI și structura acestora.

38. La 24 noiembrie 2023, OLAF a prezentat versiunea finală revizuită a proiectului de OPI. Comitetul intenționează să își prezinte observațiile referitoare la proiectul de OPI în cursul anului 2024.

([13]) Articolul 17 alineatul (8) ultima teză din Regulamentul OLAF.

([14]) Observațiile comitetului cu privire la noul proiect de OPI fac obiectul unui proiect de aviz al comitetului care urmează să fie adoptat în săptămânile următoare.

([15]) A se vedea considerentul 37 din Regulamentul OLAF.

3. **Cooperarea**

3.1. ***Cooperarea cu OLAF***

39. Pe parcursul anului 2023, comitetul și-a consolidat cooperarea fructuoasă cu OLAF prin menținerea unui dialog deschis și semnificativ cu directorul general al OLAF.

40. Comitetul a continuat practica invitării directorului general al OLAF și a personalului acestuia la reuniunile sale lunare obișnuite, pentru a discuta și a se informa cu privire la orice aspect relevant pentru activitatea comitetului și a OLAF. Membrii comitetului și secretariatul au organizat, de asemenea, reuniuni formale și informale cu conducerea și personalul OLAF, ca parte a pregătirii lucrărilor comitetului.

41. În cadrul acestor reuniuni și schimburi, OLAF a informat comitetul cu privire la o serie de obstacole cu care se confruntă în cadrul investigațiilor care implică membri ai anumitor instituții și al investigațiilor privind presupuse cazuri de hărțuire în instituțiile, organele, oficiile și agențiile Uniunii. În prezent, comitetul a decis să analizeze aceste două chestiuni și va emite un aviz cu privire la amândouă în cursul anului 2024.

42. În conformitate cu dispozițiile Regulamentului OLAF și cu practicile de lucru instituite, comitetul a primit următoarele rapoarte din partea OLAF: (i) rapoarte cu privire la investigațiile cu o durată mai mare de 12 luni; (ii) rapoarte cu privire la recomandările emise de OLAF începând cu 1 octombrie 2013 care nu au fost urmate și pentru care OLAF a primit răspunsuri de la autoritățile vizate în cadrul exercițiului anual de monitorizare din 2022, pe care comitetul le-a primit la 8 iunie 2023; (iii) rapoarte privind plângerile adresate OLAF pe tema garanțiilor procedurale în cadrul investigațiilor în curs efectuate de OLAF; (iv) rapoarte cu privire la cazurile în care au fost transmise informații autorităților judiciare naționale și (v) rapoarte cu privire la amânări în temeiul articolului 4 alineatul (6) din Regulamentul OLAF.

3.2. ***Relațiile cu părțile interesate***

43. Comitetul răspunde în fața instituțiilor care au numit membrii acestuia și este și un partener de dialog al instituțiilor UE. Comitetul raportează instituțiilor UE cu privire la activitățile sale, poate emite avize la cererea acestor instituții, elaborează rapoarte privind aspecte legate de activitatea de investigare și face schimb de opinii cu acestea la nivel politic ([16]).

44. Comitetul consideră că este important să mențină contacte periodice cu instituțiile UE, precum și cu partenerii și cu părțile interesate ale OLAF pentru a îmbunătăți fluxul de informații și pentru a primi feedback cu privire la performanța OLAF. Comitetul și secretariatul acestuia au fost în contact permanent: (i) cu comisarul pentru buget și administrație, care răspunde de OLAF (participarea la reuniunea plenară a comitetului din 16 mai 2023); (ii) cu secretarul general al Comisiei (participarea la ședința plenară a comitetului din 14 noiembrie 2023); (iii) cu Comisia pentru control bugetar (CONT) a Parlamentului European (prezentarea, la 27 iunie 2023, a raportului anual al comisiei pe 2022 de către președinte și prezentarea tuturor membrilor Comitetului de supraveghere la 20 septembrie 2023) și (iv) cu grupurile de lucru împotriva fraudei (GAF) ale Consiliului (prezentarea, la 21 iunie 2023, a raportului anual pe 2022 de către președinte). Raportorul serviciului de coordonare antifraudă (AFCOS) a participat activ la cea de a 10-a reuniune a AFCOS de la Vilnius, în Lituania (18-19 octombrie 2023).

45. Inspectorul de garanții procedurale a fost invitat la ședința plenară a comitetului din 21 septembrie 2023, în cadrul căreia și-a prezentat raportul de activitate pe 2022.

([16]) Articolul 15 alineatul (1) din Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013: „Comitetul de supraveghere adresează directorului general avize, inclusiv, după caz, recomandări, privind, printre altele, resursele necesare pentru exercitarea funcției de investigare a oficiului, prioritățile de investigare ale oficiului și durata investigațiilor. Aceste avize pot fi emise din proprie inițiativă, la cererea directorului general sau **a unei instituții, a unui organ, a unui oficiu sau a unei agenții**, fără însă a interfera cu desfășurarea investigațiilor în curs. […]
[…] Instituțiile, organele, oficiile sau agențiile primesc o copie a avizelor emise în temeiul celui de-al treilea paragraf."

46. De asemenea, comitetul a participat la schimbul interinstituțional anual de opinii privind OLAF, care a avut loc la 25 octombrie 2023. Comitetul a participat activ la reuniunea respectivă, subliniind, în special, importanța asigurării unei cooperări strânse între OLAF, pe de o parte, și EPPO, Eurojust, Europol și Curtea de Conturi Europeană, pe de altă parte. Comitetul a subliniat că această cooperare este un element esențial în lupta împotriva fraudelor care aduc atingere intereselor financiare ale UE în Ucraina și eficacității sancțiunilor deja impuse de UE țărilor terțe.

47. Comitetul a sprijinit, de asemenea, Comisia în procedurile de selecție pentru numirea înalților funcționari în cadrul OLAF. Membrii acestuia au participat și la ședințele Comitetului consultativ privind numirile al Comisiei.

4. **Aspecte de ordin administrativ și resurse**

4.1. ***Metodele de lucru ale Comitetului de supraveghere***

48. În 2023, comitetul a organizat 12 reuniuni plenare, sub formă de întâlniri hibride (cu prezență fizică și online) sau integral online ([17]). Pentru fiecare chestiune majoră analizată, comitetul a numit un raportor. Raportorii au lucrat împreună cu secretariatul la întocmirea de proiecte de rapoarte care să fie discutate în cadrul reuniunilor plenare. Președintele, raportorii și membrii secretariatului comitetului s-au reunit, de asemenea, periodic pentru a colabora cu privire la anumite chestiuni.

4.2. ***Secretariatul***

49. În cursul anului 2023, secretariatul a continuat să sprijine membrii comitetului în îndeplinirea atribuțiilor care le revin, consolidând independența OLAF. În noiembrie 2023, comitetul a organizat un schimb de opinii cu secretarul general privind lipsa de resurse în cadrul secretariatului. Aceste resurse sunt necesare atât pentru a oferi sprijin atât Comitetului de supraveghere, cât și inspectorului de garanții procedurale și pentru a menține separarea necesară a sarcinilor între cele două organisme. Comitetul a subliniat că, în 2023, capacitatea sa de a-și îndeplini sarcinile a fost subminată în mod substanțial de problemele legate de insuficiența personalului secretariatului, care era implicat și în asigurarea respectării termenelor impuse inspectorului de garanții procedurale pentru soluționarea plângerilor împotriva OLAF. Prin urmare, comitetul i-a solicitat secretarului general să adopte și să pună în aplicare măsurile organizatorice necesare pentru a garanta că secretariatul dispune de resurse umane adecvate pentru a sprijini comitetul în rolul pe care îl are. Pe parcursul anului 2023, secretariatul, la fel ca restul Comisiei, a continuat să funcționeze în regim hibrid, combinând prezența la locul de muncă cu lucrul la distanță, și și-a desfășurat programul de lucru astfel cum s-a convenit cu Comitetul de supraveghere.

50. Secretariatul este în continuare afiliat din punct de vedere administrativ (din martie 2017) Oficiului de Administrare și Plată a Drepturilor Individuale („PMO") al Comisiei Europene, deși este amplasat într-o zonă de securitate separată în sediul OLAF. În trecut, Comitetul de supraveghere și-a exprimat în repetate rânduri îndoielile cu privire la faptul că atașarea „hibridă" a secretariatului său la PMO ar fi locul cel mai potrivit.

51. Comitetul își reiterează opinia conform căreia, având în vedere interacțiunile zilnice ale secretariatului cu personalul OLAF în scopul îndeplinirii sarcinilor de monitorizare permanente ale comitetului, un loc adecvat în zona de securitate a OLAF ar permite secretariatului să își desfășoare activitatea într-un mod mai eficient.

4.3. ***Chestiuni bugetare***

52. Bugetul comitetului pentru 2023 a fost de 200 000 EUR. Suma plătită efectiv până la sfârșitul anului 2023 a fost de 179 241,67 EUR, reprezentând aproximativ 90 % din suma totală.

53. Ordonatorul de credite subdelegat responsabil pentru cheltuieli este directorul PMO.

([17]) În perioada ianuarie - decembrie 2023.